

به نام خدا

مدیریت منابع آب

(خلاصه درس، پرسش‌های چهارگزینه‌ای با پاسخنامه تشریحی)

ویژه آزمون‌های کارشناسی به کارشناسی ارشد

و

آزمون‌های کارشناسی ارشد به دکتری

و

آزمون‌های استخدامی آب منطقه‌ای، کارشناس رسمی دادگستری

تالیف و تدوین:

مهندس فریبا خدابخشی

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

◀ عنوان کتاب: مدیریت منابع آب

(خلاصه درس، پرسش های چهارگزینه ای با پاسخنامه تشریحی) ویژه آزمون های کارشناسی به کارشناسی ارشد و

آزمون های کارشناسی ارشد به دکتری و آزمون های استخدامی آب منطقه ای، کارشناس رسمی دادگستری

◀ گردآوری و تالیف: مهندس فریبا خدابخشی

◀ ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

◀ صفحه آرای: فرناز عبدالهی

◀ طراح جلد: داریوش فرسای

◀ نوبت چاپ: اول

◀ تاریخ نشر: ۱۳۹۹

◀ چاپ و صحافی: صدف

◀ تیراژ: ۱۰۰ جلد

◀ قیمت: ۹۰۰۰۰۰ ریال

◀ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۴۰۳-۲

نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب،

خ کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان،

پلاک ۱۲۵۱

تلفن: ۲۲۰۸۵۱۱۱-۶۶۴۱۰۰۴۶

فروشگاه های اینترنتی دیباگران تهران :

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibagarantehran.com

www.dibbook.ir

نشانی تلگرام: @mftbook نشانی اینستاگرام دیبا dibagaran_publishing

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید شغلی.

هرگوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

سرشناسه: خدابخشی، فریبا، ۱۳۶۷
عنوان و نام پدیدآور: مدیریت منابع آب: خلاصه درس، پرسش های چهارگزینه ای / تالیف و تدوین: فریبا خدابخشی.
مشخصات نشر: تهران: دیباگران تهران: ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری: ۳۲۴ ص
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۴۰۳-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: کتابنامه: ص: ۳۲۴
موضوع: آب، منابع-مدیریت-راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع: water-supply-management-study and teaching (higher)
موضوع: آب، منابع-مدیریت-آزمون ها و تمرین ها (عالی)
موضوع: water-supply-management-examinations, questions, etc. (higher)
رده بندی کنگره: TD ۳۴۵
رده بندی دیویی: ۶۲۸/۱
شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۳۱۵۶۹

فهرست مطالب

فصل اول : کلیات ۱۱

- ۱-۱ چرخه آب ۱۲
- ۲-۱ منابع آب در کره زمین ۱۲
- ۳-۱ مصارف آب ۱۳
- ۴-۱ بیلان آب در ایران ۱۳
- ۵-۱ حوضه‌های آبریز در ایران ۱۵
- ۶-۱ رودخانه‌های ایران ۱۵
- ۷-۱ پرسش‌های چهارگزینه‌ای ۱۶
- ۸-۱ پاسخنامه تشریحی ۲۴

فصل دوم: برنامه‌ریزی منابع آب ۲۹

- ۱-۲ تعریف مدیریت منابع آب ۳۰
- ۱-۱-۲ استفاده پایدار از منابع آب ۳۱
- ۲-۱-۲ ایجاد ظرفیت منابع آب ۳۱
- ۲-۲ فعالیت‌های مدیریت منابع آب ۳۲
- ۳-۲ عدم قطعیت در منابع آب ۳۴
- ۴-۲ نگرش سیستمی در مدیریت منابع آب ۳۵
- ۵-۲ برنامه‌ریزی منابع آب ۳۶
- ۱-۵-۲ مدل‌های شبیه‌سازی ۳۶
- ۲-۵-۲ مدل‌های بهینه‌سازی ۳۷
- ۳-۵-۲ مدل‌های بهینه‌سازی نوین در منابع آب ۳۸
- ۶-۲ پرسش‌های چهارگزینه‌ای ۴۱
- ۲-۷ پاسخنامه تشریحی ۶۵

فصل سوم: تحقیق در عملیات ۷۸

- ۱-۳ تعاریف ۸۱
- ۲-۳ روش ترسیمی (هندسی) ۸۲
- ۱-۲-۳ تحذب فضای جواب و ویژگی‌های آن ۸۲

۸۳	۲-۲-۳- خاصیت فضای جواب محدب
۸۳	۳-۲-۳- طبقه‌بندی محدودیت‌های برنامه‌ریزی خطی
۸۴	۴-۲-۳- حالات روش ترسیمی
۸۴	۵-۲-۳- مطالب کلیدی حل ترسیمی
۸۷	۳-۳- آنالیز روش ترسیمی
۸۹	۴-۳- روش سیمپلکس
۹۳	۵-۳- سیمپلکس دومرحله‌ای (دوفازی)
۹۴	۱-۵-۳- موارد استفاده از سیمپلکس دومرحله‌ای
۹۵	۶-۳- روش M بزرگ
۹۵	۷-۳- بررسی حالات خاص روش سیمپلکس
۹۵	۱-۷-۳- جواب بهینه چندگانه (متعدد)
۹۷	۲-۷-۳- حالت تبه‌گن
۹۸	۳-۷-۳- منطقه موجه بیکران (نامحدود)
۹۸	۴-۷-۳- بودن جواب مسئله
۹۹	۸-۳- پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۱۰	۹-۳- پاسخنامه تشریحی

فصل چهارم: قانون توزیع عادلانه آب ۱۱۶

۱۱۷	۱-۴- قانون توزیع عادلانه آب
۱۱۷	۱-۱-۴- فصل اول - مالکیت عمومی و ملی آب
۱۱۷	۲-۱-۴- فصل دوم - آب‌های زیرزمینی
۱۲۱	۳-۱-۴- فصل سوم - آب‌های سطحی
۱۲۸	۲-۴- آیین‌نامه اجرایی فصل دوم قانون توزیع عادلانه آب
۱۲۸	۱-۲-۴- فصل اول - راجع به صدور پروانه حفر چاه و قنات
۱۳۶	۳-۴- آیین‌نامه تشکیل هیئت‌های سه‌نفری و پنج‌نفری
۱۳۹	۴-۴- آیین‌نامه اجرایی نحوه صدور پروانه مصرف معقول
۱۴۱	۵-۴- قانون تثبیت آب‌بهای زراعی
۱۴۲	۶-۴- پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۵۳	۷-۴- پاسخنامه تشریحی

فصل پنجم: بهره‌برداری و نگهداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی ۱۵۹

۱۶۰	۱-۵- بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری
۱۶۰	۱-۱-۵- کنترل و تخصیص منابع آب
۱۶۵	۲-۱-۵- کنترل و توزیع منابع آب

۱۶۶	۳-۱-۵ تجدیدنظر نمودن دستورالعمل‌های بهره‌برداری
۱۶۷	۴-۱-۵ ارزیابی و مقایسه برنامه بهره‌برداری پیش‌بینی‌شده با عملکرد سالانه
۱۶۷	۵-۱-۵ جمع‌بندی
۱۶۸	۲-۵ نگهداری شبکه‌های آبیاری و زهکشی
۱۶۸	۱-۲-۵ وظایف اصلی واحد خدمات نگهداری
۱۶۹	۲-۲-۵ انواع خدمات نگهداری
۱۶۹	۳-۲-۵ تهیه برنامه اجرای عملیات
۱۷۳	۵-۲-۵ اجرای برنامه‌های نگهداری و تعمیرات
۱۷۳	۶-۲-۵ به هنگام نمودن دستورالعمل‌ها و روش‌های نگهداری
۱۷۴	۷-۲-۵ تشکیلات واحد نگهداری و تعمیرات
۱۷۵	۳-۵ شرح وظایف پرسنل موردنیاز خدمات بهره‌برداری و نگهداری
۱۷۵	۱-۳-۵ مجمع عمومی
۱۷۶	۲-۳-۵ هیئت‌مدیره
۱۷۶	۳-۳-۵ وظایف اشخاص مختلف
۱۷۸	۴-۳-۵ شرح وظایف پرسنل خدمات بهره‌برداری
۱۷۹	۵-۳-۵ شرح وظایف پرسنل خدمات نگهداری
۱۸۲	۶-۳-۵ آب‌بها
۱۸۳	۴-۵ پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۹۳	۵-۵ پاسخنامه تشریحی

فصل ششم: بهره‌برداری از مخازن ۲۰۱

۲۰۲	۱-۶ اهداف یا محدودیت‌ها
۲۰۳	۲-۶ تعاریف در طراحی و عملکرد مخازن
۲۰۳	۱-۲-۶ تقسیم‌بندی مخازن از دیدگاه ذخیره‌سازی
۲۰۴	۲-۲-۶ تقسیم‌بندی مخازن از دیدگاه عملکرد
۲۰۵	۳-۲-۶ ترازها در مخزن
۲۰۵	۴-۲-۶ معرفی ذخیره‌ها در مخزن
۲۰۷	۵-۲-۶ پارامترهای اصلی مخزن
۲۰۸	۳-۶ فرمان بهره‌برداری
۲۰۸	۱-۳-۶ بررسی کارایی سیاست‌های بهره‌برداری از مخازن
۲۰۸	۲-۳-۶ قابلیت اطمینان
۲۰۹	۳-۳-۶ برگشت پذیری
۲۰۹	۴-۳-۶ آسیب پذیری

۲۱۱	۴-۶ روش‌های تحلیل آبدهی مطمئن.....
۲۱۲	۱-۴-۶ تحلیل منحنی جرم.....
۲۱۴	۲-۴-۶ تحلیل اوج‌های متوالی.....
۲۱۵	۳-۴-۶ بهینه‌سازی برای تحلیل برداشت مطمئن.....
۲۱۷	۵-۶ شبیه‌سازی مخزن.....
۲۱۷	۱-۵-۶ نظام‌های بهره‌برداری.....
۲۱۸	۲-۵-۶ روش‌های بهره‌برداری از مخازن.....
۲۱۹	۶-۶ روش‌های طراحی و بهره‌برداری سیستم مخزن.....
۲۲۱	۷-۶ سامانه‌های مدیریت دشت سیلابی.....
۲۲۲	۱-۷-۶ گزین‌های سازهای.....
۲۲۵	۲-۷-۶ تمهیدات غیر سازهای.....
۲۲۶	۸-۶ پرسش‌های چهارگزینه‌ای.....
۲۵۰	۹-۶ پاسخ‌های تشریحی.....

فصل هفتم: آب‌های زیرزمینی..... ۲۶۷

۲۶۸	۱-۷ آب زیرزمینی و لایه آبدار.....
۲۶۹	۲-۷ لایه آبدار و مشخصات آن.....
۲۶۹	۱-۲-۷ لایه آبدار.....
۲۶۹	۱-۱-۲-۷ رسوبات سخت نشده.....
۲۷۰	۲-۱-۲-۷ سنگ‌های رسوبی.....
۲۷۰	۳-۱-۲-۷ سنگ‌های آتشفشانی.....
۲۷۰	۲-۲-۷ انواع لایه‌های آبدار.....
۲۷۱	۱-۲-۲-۷ لایه آبدار آزاد.....
۲۷۱	۲-۲-۲-۷ لایه آبدار تحت فشار.....
۲۷۲	۳-۷ انتشار آب در لایه آبدار.....
۲۷۳	۱-۳-۷ منطقه تهویه.....
۲۷۴	۲-۳-۷ منطقه اشباع لایه آبدار.....
۲۷۵	۴-۷ حرکت آبهای زیرزمینی.....
۲۷۵	۱-۴-۷ قانون داریسی.....
۲۷۵	۲-۴-۷ ضرایب هیدرودینامیک سفره‌ها.....
۲۷۵	۱-۲-۴-۷ هدایت هیدرولیکی.....
۲۷۵	۲-۲-۴-۷ آبدهی ویژه.....
۲۷۶	۳-۲-۴-۷ ضریب آگذری.....

۲۷۷	۴-۴-۷ جریان پایدار یک بعدی آب زیرزمینی
۲۷۷	۱-۴-۴-۷ جریان پایدار در لایه تحت فشار
۲۷۸	۲-۴-۴-۷ جریان پایدار در لایه آزاد
۲۷۹	۵-۴-۷ چاه ها و هیدرولیک آنها
۲۷۹	۱-۵-۴-۷ چاه
۲۸۰	۲-۵-۴-۷ مخروط افت
۲۸۲	۳-۵-۴-۷ هیدرولیک چاه در جریان ماندگار
۲۸۴	۷ - ۵ قنات و حریم قنات
۲۸۵	۶-۷ تغذیه مصنوعی آب های زیرزمینی
۲۸۶	۱-۶-۷ روش حوضچه ای
۲۸۶	۲-۶-۷ روش تغذیه رودخانه ای
۲۸۷	۳-۶-۷ روش تغذیه با ایجاد نهر
۲۸۷	۴-۶-۷ روش غرقابی
۲۸۷	۵-۶-۷ گودال های تغذیه
۲۸۷	۶-۶-۷ چاه های تغذیه
۲۸۸	۷-۶-۷ تغذیه القایی
۲۸۹	۸-۶-۷ پخش پساب روی زمین
۲۹۰	۷-۷ پرسش های چهارگزینه ای
۲۹۳	۸-۷ پاسخ های تشریحی
۲۹۶	فصل هشتم: سوالات متفرقه
۲۹۷	۱-۸ خشک سالی
۲۹۷	۱-۱-۸ انواع خشک سالی
۲۹۷	۲-۱-۸ شاخص های خشک سالی
۳۰۰	۲-۸ اقتصاد مهندسی
۳۰۳	۳-۸ پرسش های چهارگزینه ای
۳۱۵	۴-۸ پاسخ های تشریحی
۳۲۴	فهرست منابع

خط مشی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌های است که بتواند خواسته‌های به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد. هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی و علمی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بیکران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر درصدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "مهندس فریبا خدابخشی" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

کارشناسی و نظارت بر محتوا: زهره قزلباش

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش‌پژوه گرامی درخواست می‌نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
bookmarket@mft.info

❖ مقدمه مؤلف

عدم وجود یک منبع جامع در رابطه با کتاب تست مدیریت منابع، ما را بر آن داشت که به یاری پروردگار و همکاری موسسه فرهنگی و هنری دیباگران تهران چنین کتابی را تدوین کنیم و به دانشجویان دوره‌های لیسانس و فوق‌لیسانس عمران، منابع آب، زمین‌شناسی و محیط‌زیست و نیز به متخصصین، برنامه‌ریزان و مهندسیین مشغول به طراحی و کار در پروژه‌های آبی کشور تقدیم نماییم.

کتاب حاضر به‌عنوان یک مرجع برای داوطلبان آزمون‌های کارشناسی ارشد تهیه شده است و شامل مجموعه سؤالات کنکور سراسری کارشناسی ارشد، از سال ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۹ و سؤالات کنکور سراسری دکتری، از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۹ برای درس مدیریت منابع آب با پاسخنامه تشریحی است. کتاب مشتمل بر ۸ فصل و هر فصل دارای دو بخش می‌باشد. در بخش اول، خلاصه درس به همراه نکات آن آورده شده و در بخش دوم پرسش‌های چهارگزینه‌ای آزمون‌های مختلف به همراه حل تشریحی آن‌ها ارائه شده است.

خواننده‌ی عزیز به‌طورقطع این کتاب عاری از نقیصه نیست، بنابراین یادآوری لغزش‌ها، خطاها و کمبودها برای بهبود آن در چاپ بعدی بسیار مفید می‌باشد و این بزرگواری و محبت مورد کمال تشکر و امتنان خواهد بود.

با نهایت احترام تقدیم به

پدر و مادر عزیزم

فریبا خدابخشی

کارشناسی ارشد مدیریت منابع آب

✉ fariba.khodabakhshi@gmail.com